

skrinjice. 6. Slučajnosti. Z ozirom na prvo točko sporeda se prosi točnosti pa tudi polnoštevilne udeležbe. Odbor.

UCITELJSKO DRUŠTVO ZA CELJSKI OKRAJ zboruje v soboto, dne 8. marca t. l. ob 9. uri dopoldne v mestni osnovni šoli v Celju po sledečem vzporodu: 1. Zapisnik. 2. Dopisi ter društvene in stanovske zadeve. 3. Vprašalna skrinjica in predlogi. 4. »Podrobnosti o delovanju našega poverjenstva za izboljšanje gmotnih razmer učiteljstva in še kaj.« podava tovariš ravnatelj Gnuš. 5. »O uporabnih nalogah.« podava tovariš Petrovič. 6. »O mladinskem slovstvu.« poroča tovariš Franjo Roš. Polnoštevilne udeležbe vseh članov pričakuje zanesljivo odbor.

LITIJSKO UCITELJSKO DRUŠTVO vabi p. n. članstvo na občni zbor, ki se vrši v Litiji, dne 8. marca 1924 ob 10. uri dopoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav -predsednika. 2. Poročilo tajnika, blagajnika in računskih preglednikov. 3. Predavanje tov. I. Gabrovška: »Utisi iz ruskega ujetništva. 4. Volitev novega odbora. 5. Volitev delegatov za pokrajinsko skupščino. 6. Slučajnosti. V slučaju nesklepčnosti se občni zbor vrši eno uro pozneje ob vsaki udeležbi. — Ako bo lepo vreme in večina zato, lahko po sklepu stopimo v prijazne Gradiške Laze, ki so od Litije oddaljene približno trideset ur. Odbor prosi za čim častnejšo udeležbo, blagajnik pa za eventualne zaostanke!

UCITELJSKO DRUŠTVO ZA MESTO PTUJ IN PTUJSKI ŠOLSKI OKRAJ zboruje v četrtek, dne 13. marca t. l. ob 10. uri v risalnici »Mladike« po sledečem dnevnem redom: 1. Zadnji zapisnik. 2. Dopisi. 3. Predavanje g. vin. nadzornika J. Zupanca: »Čiščenje sadnega drevja« (praktično v sadonosniku); pri slabem vremenu: »Ureditve šolskih vrtov s posebnim ozirom na ptujski okraj. 4. Predlogi. 5. Slučajnosti. Polnoštevilna udeležba obvezna!

Poročila:

UCITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ je imelo svoj občni zbor dne 7. februarja t. l. v »Narodnem domu« v Mariboru ob polvoljni udeležbi.

Predsedniško poročilo poda tovarišica M. Godec, ki se dotakne vseh veselih in žalostnih dogodkov v minulem društvenem letu. S toplimi besedami se spominja tragične smrti tov. Vlad. Skrbinskega in v znak sožalja mu zakličejo navzoči trikratni »slava!« Predsednica omeni naše žalostne gmotne razmere, grozečo redukcijo in druge križe in težave. Z zadovoljstvom konstatira, da je razen 5 učiteljev vse učiteljstvo mariborskega okraja organizirano v našem društvu, ki šteje 144 članov. Vsem tovarišem v zgled in spodbudo prečita dopis upok. nadučitelja Vauhnikarja, ki se kot dolgoleten član ginljivo poslavlja od društva. Poročilo tov. Godec, ki je kot predsednica po lanskem odstopu predsednika tov. Spreitza že drugič spretno in požrtvovalno vodila društvo, je izzvenelo v poziv, da se kar najtrdnjeje oklenemo svoje organizacije.

Poročilo blagajničarke tov. Pavle Delak se sprejme in odobri; pregledovalca računov tov. Šijanec in Majcen sta našla iste v redu ter predlagala absolutorij, ki se je soglasno podelil.

Volitev novega odbora: Predsednik: tov. Šijanec Ljudevit, nadučitelj, Razvanje; podpredsednik: tov. Mar. Godec, učiteljica, Limbuš; tajnik: tov. Vranc Ernest, šolski vodja, Puščava; tajnika nam.: tov. Kraševac Olga, učiteljica, Maribor; blagajničarka: tov. Delak Pavla, učiteljica, Radvanje; nam.: tov. Puhr Josip, učitelj, Kamnica; odborniki: tov. Knaflič Radoslav, nadučitelj, Radvanje; Košutnik Silvester, nadučitelj, Št. Ilj; Konečnik Franciška, učiteljica, Selnica; Rozbaud Bruno, nadučitelj, Limbuš; Vauda Mirko, nadučitelj, Sv. Marjeta ob Pesni; nam.: tov. Črnik Jernej, učitelj, Selnica; From Vekoslav, nadučitelj, Kungota; Ferjančič Ema, učiteljica, Sv. Lovrenc na Pohorju; Kožuh Vilma, učiteljica, Hoče; Rozbaud-Klenovšek Ivana, učiteljica ž. r. d. Limbuš.

Predavanje. »Bistvo in pomen produktivne šole in pot do njenega uresničenja.« Predaval tov. nadzornik Lichtenwaller. Potek bo objavljen v »Prosveti«.

Pogovor o izvolitvi stalnega konferenčnega odbora se preloži na prihodnje zborovanje meseca marca.

Predlogi. 1. Na predlog tov. Godec se društvo soglasno pridruži protestu UJU glede nameravane redukcije učiteljstva v Sloveniji.

2. Soglasno se sprejme predlog tov. predsednika, da se sestanki vrše v bodoče ob šolskih dneh, ker so zborovanja za nas strokovni pouk.

Sklep. Predsednik se zahvali za sodelovanje in zaključi dveipolurno zborovanje.

UCITELJSKO DRUŠTVO ZA MEŽSKO DOLINO je imelo svoj občni zbor 19. prosinca v Prevaljah ob navzočnosti 34 in odsotnosti 8 članov.

V uvodnih besedah se je predsednik tov. Peter Močnik spomnil prerano preminule gospe Vrhovnikove, roj. Thuma, bivše tovarišice, hčerke bivšega okrajnega šolskega nadzornika Ivana Thuma, staroste tukajšnjega učiteljstva.

V svojem nadaljnjem programatičnem govoru in poročilu povdarja, da smo vkljub gmotni bedi, v kateri živimo, v zavesti svoje važne misije ob meji vršili svojo dolžnost tudi izven šole in jo hočemo tudi nadalje vršiti. Usojeno nam je, da delamo in stradamo, a pri tem nas krepi vera, da energije, naložene v pozitivnem delu, morajo ob svojem času roditi svoj učinek in svoj sad, ker tak je zakon narave. — V društvu smo tudi v praksi dosledno izvajali načelo stroge strankarske nevtralnosti, tako da se mora v njem čutiti domačega sleherni tovariš, pa bodi tega ali onega mišljenja. Ako smo v izvajanju tega načela prišli včasih do ostrih sklepov, so nas vodili zgolj stvarni interesi stanu, nikdar osebni ali drugi nagibi. Nečemo, da bi nas razvoj prehiteval ter stavljal pred dovršena dejstva in bi se nam očitala politična kratkovidnost in konzervativnost, ampak hočemo v pravem razumevanju političnih in razvojnih nujnosti aktivno sodelovati na ozdravljenju in konsolidaciji naših razmer. Ne bo nas motilo, če zadenemo tujpatam na odpor in nerazumevanje. Razvoj nam je dal dosihdob prav in tako bo tudi v prihodnje.

Svesti si svojih dolžnosti do prekomajnih bratov, smo vsi pristopili kot člani k Jugoslov. Mat. Ker pa je enako važno, da krepimo narodno zavest tudi tostran meje, hočemo v bodoče podpirati z večjo vnemo tudi Družbo sv. Cirila in Metoda. Nočemo končno pozabiti nase in zato se hočemo ob vsaki priliki spomniti Učiteljskega doma.

Tajnik tov. Mlačnik je omenil v svojem poročilu, da smo morali iz gmotnih ozirov opustiti mesečna zborovanja, našli smo pa nadomestilo v pedagoških krožkih, ki izvršujejo naloge, ki si jo drugod stavijo takozvane delovne zajednice. Društvenih zborovanj je bilo v preteklem društvenem letu 4 z 8 predavanji pedagoško - didaktične in šolsko - organizatorične vsebine in raznimi poročili. Prevaljski pedagoški krožek obravnava na svojih sestankih razna vprašanja šolsko-reformnega značaja. Na zadnjem sestanku se je sklenila ustanovitev okrajne poslovalnice za zbiranje in izmenjavanje učil, koje vodstvo se je izročilo tov. P. Močniku.

Svojemu poročilu je dodal tov. tajnik nekaj misli o potrebi globlje politične izobrazbe, brez katere ni uspešne stanovske politike. Naša politika bodi v pravem pomenu besede svobodomiselnost, konstruktivna in ne razdirajoča, vodijo jo naj načela in ne osebne ambicije. Učitelji, udejstvujoč se v javnem življenju, dvigaj politično moralo, brzdaj strasti in vzgajaj k razsodnosti in stvarnemu delu. Osebna politika ga ponižuje, ponižuje stan, je znak površne izobrazbe, malenkostnega duha. Izobraženega človeka označuje vedno neka širina duha in toleranca.

Obe poročili in enako tudi poročilo marljive blagajničarke, tov. Kertove, je vzel zbor z odobravanjem na znanje. Plaćevanje članarine potom šolskih voditeljev v mesečnih obrokih se je obneslo, zato se ga bomo posluževali tudi znaprej.

Rezultat volitev je bil sledeč: predsednik: Peter Močnik; odborniki: Košir, Mlačnik, Kertova, Ivan Lebič, Simon.

Kako si ustvarimo knjigo-domovnico domačega okraja, je bil predmet predavanja, v katerem nam je predavatelj podal navodila in vzglede, kako zbirati in zapisovati zgodovinsko, prirodopisno, folkloristično, statistično in drugo gradivo iz domačega kraja, da pridemo do pomožne knjige, ki bi tudi novincu omogočila izvajanje domovinskega načela pri pouku. Precej gradiva je že zbranega od tov. Möderndorferja in od drugih, treba je le, da se ga spopolni in da ga večša roka uredi.

Omenjeni bodita končno še dve resoluciji, ki sta bili soglasno sprejeti:

1. Smatramo določbe novega zakona o taksah, ki predpisujejo kolekovanje šolskih listin, kot reakcionarne, antisocialne

in ljudski prosveti na kvar. Mišljenja smo, da so take takse v kulturni državi trajno nemogoče in pozivljamo vse odločilne činitele, da poskrbe, da se čimpreje odpravijo.

2. Pozivljamo UJU, da stori najodločnejše korake, da zagotovi učiteljstvu kakor sploh državnemu uradništvu v Sloveniji ugodnost brezplačnega zdravljenja v javnih bolnicah, katero ugodnost nam danes kratki ministrstvo narodnega zdravja pod pretvezo, da se § 112. uradniške pragmatike vobče ne nanaša na bolnice v Sloveniji, ker se iste ne vzdržujejo izključno v breme državnega budžeta.

Enako naj se UJU poteguje zato, da omenjena ugodnost ne bo veljala samo za najnižji razred, odnosno najizposluje vsaj to, da bo plačati za zdravljenje v višjem razredu samo diferenco oskrbnine med tem in med najnižjim razredom.

Razno.

STANOVANJSKO VPRAŠANJE.

Pomanjkanje stanovanj je ena glavnih korenin nemoralnosti. Še tako žrtev se ne bi smelo smatrati za veliko, kadar gre za pravno zanemarjanje ljudstva. Dobijo se farizeji, ki govore o pokvarjenosti ljudstva in o naraščajoči nenravnosti ne da bi pri tem z mezincem ganili v odstranitev tega.

Če se deli stanovanje s tujimi ljudmi in pri tem je navezana mnogoštevilna družina na majhen prostor, pojema s tem v družini pravo družinsko življenje. Radi prenapoljenosti mnogih otrok v enem in istem prostoru, nastane pomanjkljivost dobrega zraka; prostor služi obenem za stanovanje, jedilnico in spalnico ter v mnogih slučajih tudi za kuhinjo. V takih prostorih se razvija tak nezdrav vonj, da za človeka ni obstanka. Nobeno čudo, če od dela domov prišedši družinski oče obrne hrbet družini in si poišče odpočitka po trudopolnem delu v večjih in razsvetljenih zabaviščih. Marsikateri postane na ta način stalni gost gostilne, ker mu primanjkuje prijazen in prostoren dom.

Pomanjkanje stanovanj in visoka najemnina prisili marsikatero družino omejiti se v življenjskih in kulturnih potrebah do skrajnosti. Znano je dejstvo, da čim manjši so dohodki družine, tem večji del odpade za najemnino. Uslužbenec mora tretji del svoje plače razpolagati za stanovanje. Umetnost bi bila z ostalo vsoto družino častno vzdrževati. Mnoge družine se morajo omejiti v življenjskih potrebščinah, kakor na kruhu in mleku, bodisi pri otrokih ali pri odraslih. Malo je slučajev smrti vsled lakote, toda pomanjkanje, ki vodi k predčasni izčrpanosti, nastane večkrat nego si sami mislimo. Pomanjkanje stanovanj, pa tudi visoke najemnine v mestih uničijo v enem letu več človeških življenj nego morilci in roparji v desetletjih.

Še huje pa je za otroke v stanovanjskih hišah v moralnem ozirom. Med tolikimi družinami se dobijo tudi nevarni elementi — zanemarjeni otroci. Obvarovanje nepokvarjenih otrok od slabih vplivov slabo vzgojenih otrok iz iste hiše, je izključeno, kajti zdravo jabolko ne napravi deset gnilih jabolk zopet zdravih, ampak ravno nasprotno.

Ja, otroke, mladino, zadene usodno, pomanjkanje stanovanj posebno pa v stanovanjskih hišah. Večkrat se čita v dnevnih časopisih: »Stanovanje se odda družini brez otrok.« »Naj li pobijem svoje otroke?« tako mi je rekla nekoč neka gospa, ki je cele tedne brezuspešno iskala stanovanje in je bila vsepovsod odslovljena, ko je morala odgovoriti na vprašanje o številu otrok. Da javnost trpi tako vedenje hišnih gospodarjev, ako v časopisju bere: »Stanovanje se odda družini brez otrok.« — je znamenje, da krščanstvo ne poseduje nikake moči, temveč je le konvencionalna dekoracija.

Stanovanjska hiša oropa otroka otročje poezije in domovinskega čuta. Otroci ne morejo pridobiti čuta do doma, katerih starši so primorani večkrat se seliti. S stanovanjem zamenja otrok večkrat tudi šolo in s tem tudi učitelja. V mestih se vsako leto seli na tisoče družin. Selitev povzroča ogromne stroške in zraven tega se kvari oprava, kajti pregovor pravi: trikrat seliti se, enkrat pogoreti. Da se s tem zanemarija in ubija čut do doma in ljubezen do domovine, se ni čuditi. Ljubezen do domovine je rastlina, ki naravnim potom tam uspeva, kjer so za to pogoji: zadovoljljiva eksistenca, prijazno domače življenje, lasten dom. Toda proletarcu, bodisi ročnemu ali duševnemu, ki živi iz roke v usta in ki na ciganski način prebiva in menjuje stanovanjske luknje, se ne more utepsti prave ljubezni do domovine.

To naj bi uvaževali naši državniki in oni voditelji naroda. Če jim je res na srcu ogromni in pretežni del naroda, ki tava v obupu po domovini, zavedajoč se, da njenih sadov ni najmanj deležen. Čeravno žrtvuje vse telesne in duševne moči samo za njo — za po lastnih parastih oropano domovino. Hugo.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

Štev. 38.

RAZPIS NADUČITELJSKE SLUŽBE.

V zmislu odloka višjega šolskega sveta z dne 10. jan. 1924, št. 15.292/23., se razpisuje nadučiteljska služba na petrazredni osnovni šoli v Sv. Petru pod Sv. gorami v stalno namestitve.

Na razpologo je prosto stanovanje. Pravilno opremljene prošnje naj se predložijo po predpisani poti do dne 20. marca 1924

pri podpisnem okrajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet kozjanski v Brežicah, dne 20. februarja 1924.

MOKROTA

Škruje zdravju, redi tega si kupite pravečasno močen, fini in poceni

DEŽNIK

kateraga pa edino dobiti v veletrgovini R. Stermecki, Celje. Trgovci engros cene. Jstotam se prodaja letos po čudovito nizkih cenah perilo, čevlji, klobuki nogavice in vse drugo modno blago. Harčite cenik!

Tvornica učil in šolskih potrebščin

R. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani (podjetje gospodarske učiteljske organizacije)

opremlja vse kategorije šol, šolske pisarne in učilnice najmoderneje, najsolidneje in najceneje. Izdeluje razne vrste klopi, table, računalna z 20 in 100 kroglicami, risalne deske, šestila za table, ravnala, trikote in druge šolske potrebščine. V zalogi ima tudi bogato zbirko nagačenih živali, toplomerov, tlakomerov, šestil, kompasov, magnetov, itd. itd.

Postrežba točna.

Cene konkurenčne.